

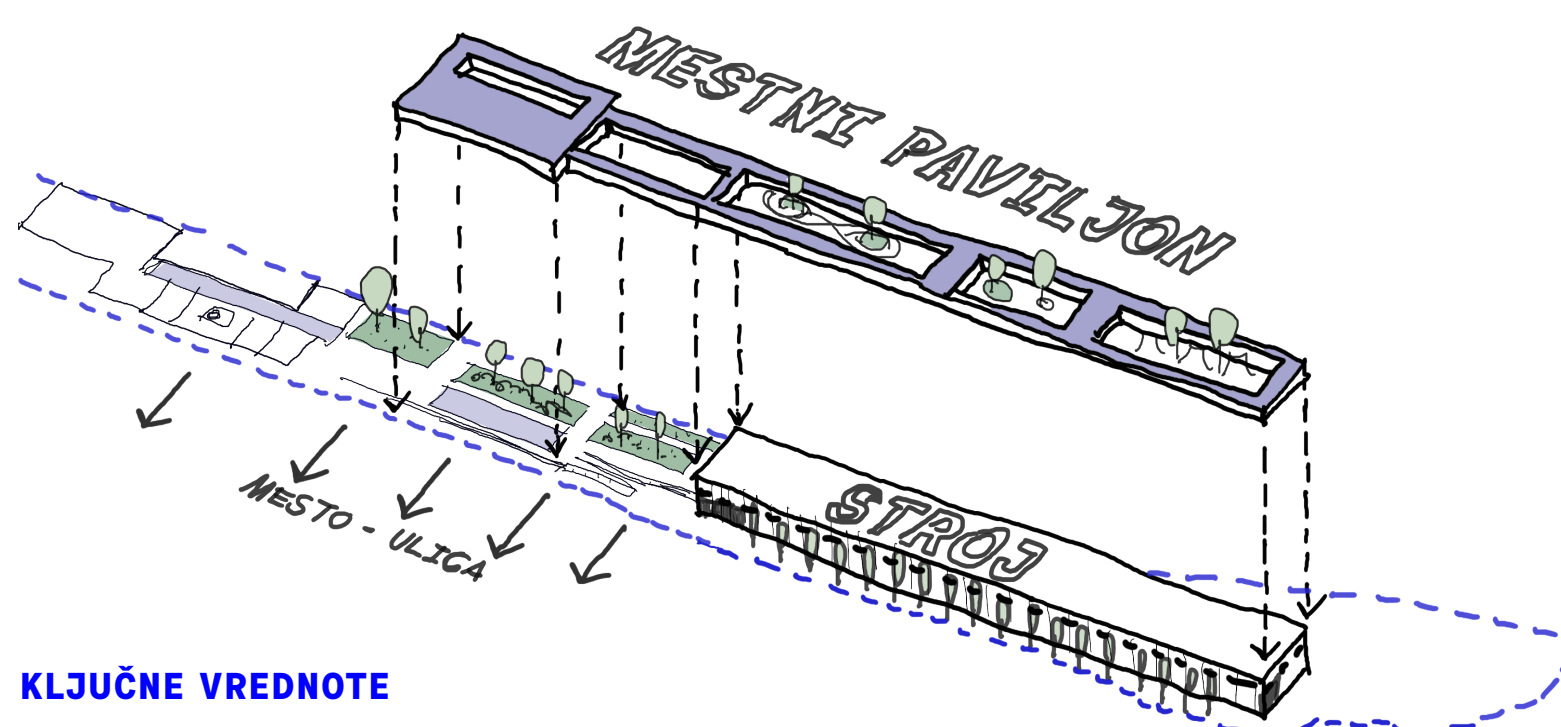
Potniški center Celje – za sedanost in prihodnost 345DD 1

Potniški center Celje je priložnost, da mesto in regija pridobita več kot infrastrukturalni projekt. Predstavlja novi mestni prag, umeščen med zelenico, mestno vpadnico in zgodovinskim jedrom. Kot vstopna vrata v mesto oblikuje prvi vtis o Celju in hkrati povezuje urbano tkivo z regijo. Sodobna zasnova presega golo funkcionalnost in potnikom, prebivalcem ter obiskovalcem ponuja varen, zelen in prijazen javni prostor.

Potniški center postaja simbol trajnostne mobilnosti ter manifest novega, bolj trajnostnega načina življenja.

Mestni paviljon – stroj mobilnosti, prostor življenja

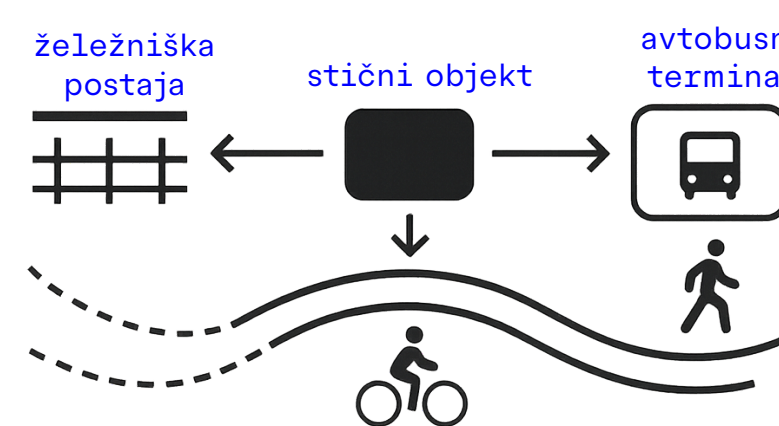
Potniški center je v svojem bistvu stroj za mobilnost, natančno organiziran mehanizem za prestopanje med vlaki, avtobusi, kolesi in pešpotimi. Toda sodobna zasnova mora preseči zgolj tehnično učinkovitost. Nas cilj je, da se stroj preobrazí v prostor za ljudi. To pomeni, da poleg svoje prometne funkcije ustvarja jasní prostor, kjer se potniki in prebivalci zadržujejo, srečujejo in doživljajo mestno izkušnjo. Mobilnost razumemo kot gibanje, ki nima konca, ampak je del življenja, ki se razvija s spreminjanjem urbanega življenja. To preobrazba iz stroja v prostor pomeni, da center ni več le infrastruktura, temveč nova identiteta takega Celja. Je simbol sodobnega, trajnostnega in odprtega mesta, kjer mobilnost postane osnova za družbeno in kulturno življenje.

KLJUČNE VREDNOTE

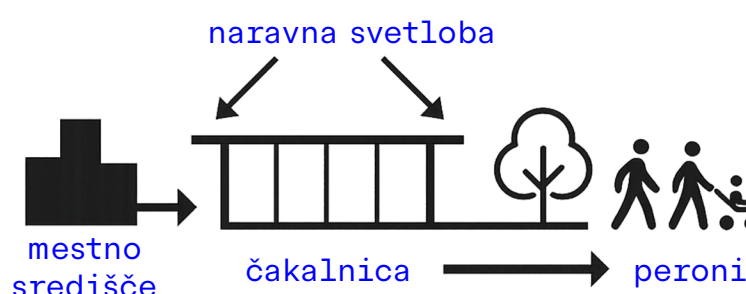
Povezanost

Povezanost razumemo kot osnovno načelo delovanja potniškega centra. V naši zasnovi se potoj vlakov, avtobusov, kolesarjev in pešcev združujejo v enotno uporabniško izkušnjo, ki je pregledna, logična in varna. Glavna prostorska os povezuje železniško postajo, stični objekt in avtobusni terminal. Vse potoj so oblikovane tako, da pešci in kolesarji nikoli ne križajo vzhajajo potoj avtobusov, kar zagotavlja varno in nemoteno gibanje. Neprekinjene pešpoti potekajo neposredno od mestnega središča do peronov in avtobusnega terminala ter naprej potoj širši mestni mreži. Povezanost razumemo celostno, saj ne vključuje le fizične bližine, temveč tudi programsko in vizualno skladnost. Potniški center je zato prostor, kjer so različne oblike mobilnosti usklajene v harmonično celoto, uporabniki pa se lahko brez težav znajdejo in premikajo med posameznimi deli.

Preglednost

Preglednost je eden ključnih pogojev za dobro uporabniško izkušnjo v poslovnem centru. V naši zasnovi prostorska ureditev temelji na jasnih vizualnih oddih, odprtih pogledih in intuitivni orientaciji. Glavna čakalnica je umesena v stični objekt in obdana z zelenjem, zato je svetla, zračna in prijazna. Naravna svetloba in odprti pogledi uporabnikom zagotavljajo občutek varnosti in sproščenosti. Prostorska zasnova omogoča enostavno orientacijo, saj so glavne poti gibanja jasne in logične ter vodijo neposredno do peronov, terminalov in drugih pomembnih prostorov. Zelenje ni le dekorativni element, ampak tudi zelenimi površinami in naravno svetlobo. Z njo ustvarjamo okolje, ki je varno, prijazno in intuitivno ter uporabnikom ponuja občutek samozavesti ob vsakem vstopu v center.

Odprtost

podrjeto je za nas naći kako potnićki center preise svoje prometno funkcijo. V zasnovi vkljućuje elemente programe, ki vabijo prebivalce in obiskovalce tudi izven potovalnih rutin. Ključna elementa odprtosti sta urbana streha in stićni objekt v obliki paviljona. Urbano streho razvijamo kot mestni trg prihodnosti. Program je neposredno vezan na mobilnost: pump track za BMX, skate in skiro park ter pergola kot prostor poćitka. Zavestvo smo se izognili dejavnostim, ki zahtevajo tišino, ter streho ponudili mladinskim in urbanim športnim skupnostim. Tako prostor pridobi identitetni znaćaj, povezan z gibanjem, ki ga dopolnjujejo funkcionalne in estetske rešitve. Paviljon je namenjen razstavljanju umetnosti kot paviljon, ki povezuje zložitvene postajo in avtobusni terminal. Njegova lahka in pregledna arhitektura ustvarja prehod, ki je hkrati točka srećevanja, orientacije in kratke gostanke. V njem so umešene osnovne storitve, ki podpirajo vsakodnevno rabo centra.

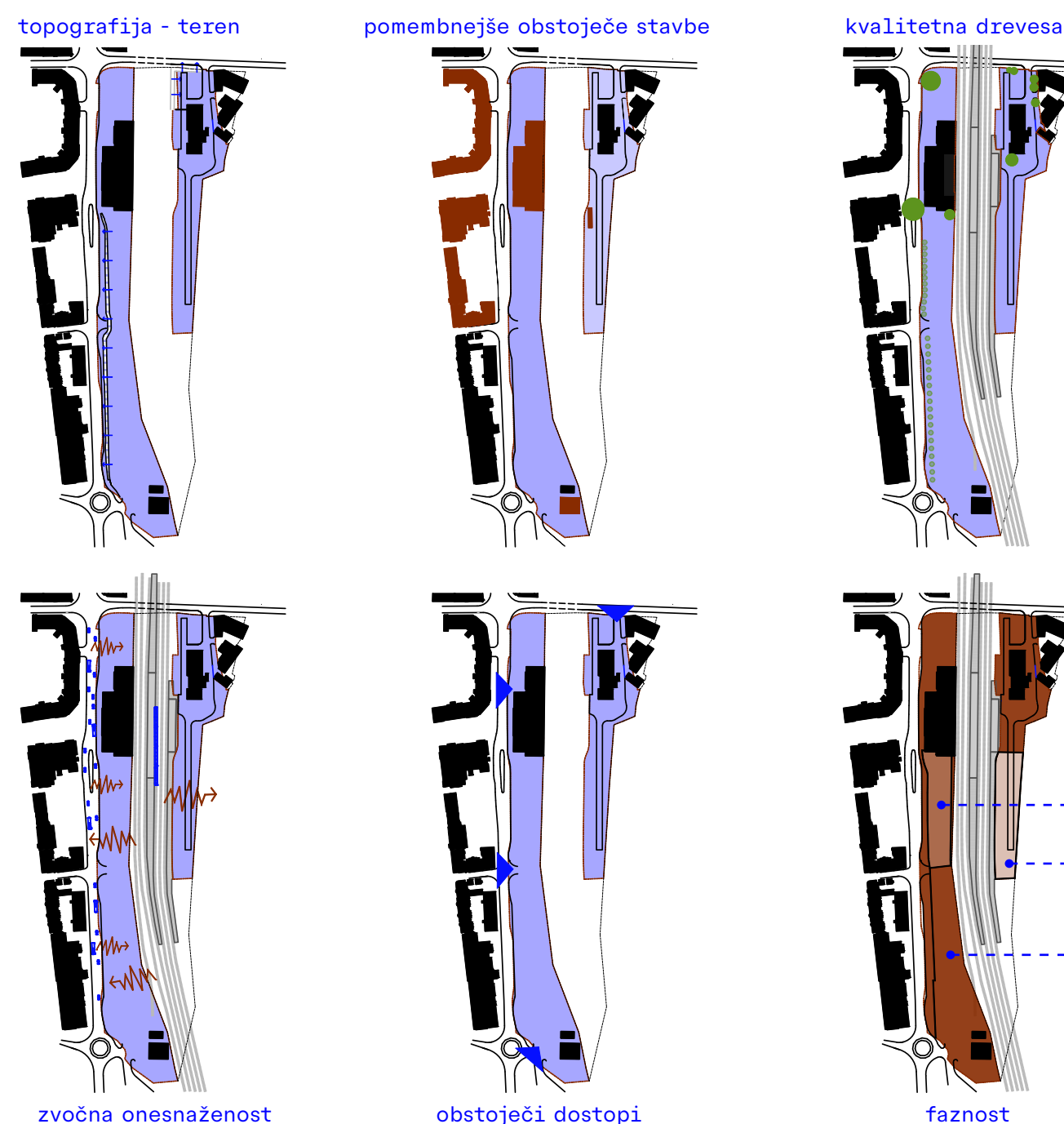
Dostopnost za vse

Naša zasnova je univerzalna in omogoča enakomerno uporabo vseh uporabnikov, ne glede na starost, telesne sposobnosti ali posebne potrebe. Rampe in dvigala mešamo kot naravni del poti, zato ne delujejo kot dodatki, temveč kot sestavni elementi arhitekture. Predhodno so jasni, potni logične, vsa ključna vozlišča pa dosegljiva brez ovir. Prostori čakanja so pregledni in udobni ter ponujajo različne možnosti sedenja, počitka in orientacije. Posebno pozornost namenjamo gibalno oviranim, starejšim, družinam z otroki in turistom, saj so pravi ti pogosto najbolj občutljivi uporabniki javnega prometa. Naša rešitev zagotavlja, da je potniški center resnično prostor za vse, odprt, priazen in vključujoč.

URBANISTIČNA ZASNOVA

Izhodišča in omejitve

Zasnova izhaja iz ozke, dolgovorate parcele med železnico na vzhodu in Ulico XIV. divizije na zahodu. Prostorska konfiguracija omejuje širino posegov in določa linearno organizacijo programov. Zaradi visoke potdalnice in poplavne ogroženosti smo se odločili za le eno podzemno etažo, minimalno vkopano, pri čemer obstoječi utrjeni plati uporabimo kot novo koto pritličja. Tak pristop zmanjšuje tveganje pri gradnji, se izogne globokim vkopom in zagotavlja dolgoročno stabilnost objekta. Lokacijo obremenjujeva hrup železnice in mestne padavice, zato zasnova vključuje arhitekturne in krajinske ukrepe, ki zmanjšujejo vplive hrupa ter omogočajo kakovostno budo notranjih in zunanjih prostorov. Posebno pozornost namenjamo naravnim in kulturnim vrednotam: dialogu z železniko postajo in Celjskim domom, rekonstrukciji Šubičevega paviljona ter ohranitvi zaščitene platane in drugih kakovostnih dreves, med njimi kostanja ob južni fasadi železniske postaje. Ta krajinski elementi postanejo sestavni del novega javnega prostora.

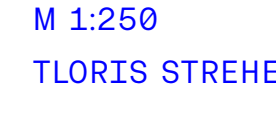
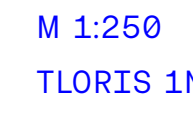
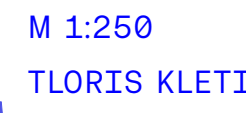

Vloga v mestnem tkivu

Novi potniški center je povezovalni člen med starim mestnim jedrom, obmestnimi območji in širši regijo. Vpet je v regionalno in nacionalno prometno mrežo ter povezuje Celje z Ljubljano, Mariborom in drugimi mesti. Vzpostavlja jasno prostorsko hierarhijo v zaporedju Krevkov trg – železniška postaja – novi terminal. Ta os določa glavno vstopno pot v mesto in povezuje obstoječe kulturne in urbane dominante z novim programskim središčem. Terminal tako ne deluje kot izoliran objekt, temveč kot podaljšek obstoječega mestnega tkiva. Zasnova vključuje zelene površine in javne prostore, ki mehčajo prometne strukture, izboljšujejo mikroklimo in ustvarjajo nova središča za prebivalce in potnike. Urbanistične ureditve izhajajo tudi iz merila pešca: prometni tokovi so jasno ločeni, prehodi kratki in pregledni, poti pa oblikovane tako, da zagotavljajo varno in prijetno gibanje. Hkrati je center zasnovan razgledno fleksibilno – dopušča fazno gradnjo ter prilagoditev prihodnjim prometnim in programskim potrebam.

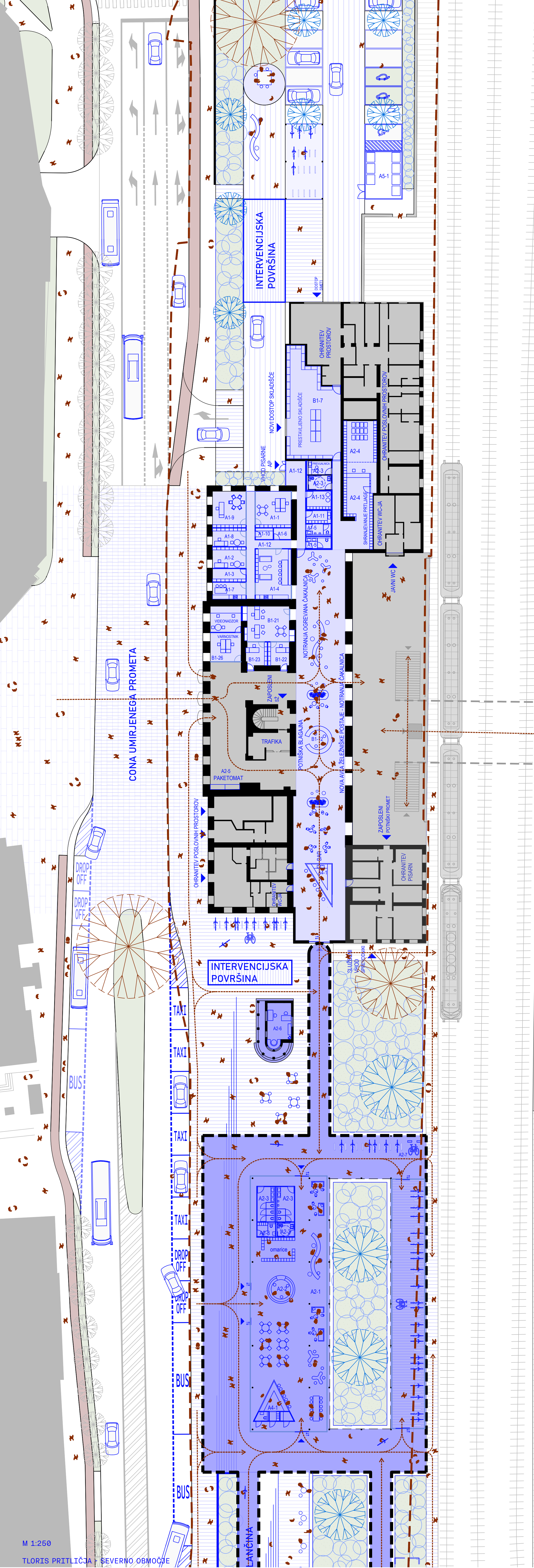
M 1:500

TLORIS PRITLIČJA

AVTOBUSNI TERMINAL JE PREGLEDEN, SVETEL IN ODPRT PROTI ZELENIH ATRIJEM. ZASTEKLJENI ČAKALNI PROSTORI ZAGOTAVLJAJO VARNOST, UDOBJE IN ZAŠČITO V VSAKEM VREMENU TER USTVARJAJO PRIJETNO POTNIŠKO IZKUŠNJO.

UMIRJENA RITMIČNA FASADA IN NOV GABROV DREVORED OBLIKUJETA ZELEN, PRIJAZEN ROB TERMINALA. ODPRTO STOPNIŠČE DELUJE KOT MESTNI BALKON, KI VODI NA STREHO IN ODPIRA POGLEDE PROTI CELJSKEMU GRADU TER SAVINJJI.

ARHITEKTURNA ZASNOVA

Arhitekturna zasnova avtobusne postaje temelji na subtilnosti in umirjenosti. Objekt ne dominira, temveč se v urbano okolje umeša z enakomernim ponavljanjem konstrukcijskega ritma, ki oblikuje prepoznavno igrsko kolonad. Ta ustvarja občutek reda in urejenosti, hkrati pa definira prehode med notranjim in zunanjim prostorom. Kolonade so tako funkcionalni in identitetni element, ki terminalu daje značaj brez kričeče monumentalnosti. Pri materialih in barvah smo zasledovali umirjenost in povezovanje z mestom. Glavna terminala in garaža v prvem nadstropju sta zasnovani iz vidnega betona v svetlo sivi barvi, kar poudarja robustnost in trajnost objekta. Paviljon in strešna konstrukcija sta poudarjena z rdečimi odtenki, ki se navezujejo na opečne kritine v okolici ter zmanjšujejo vizualno maso stavbe. Tako se celota umirjeno zliva z grajenim prostorom mesta in ohranja kontinuiteto z urbanim tkivom. Nad avtobusnim terminalom se odpira urbana streha, razumljena kot nov mestni trg prihodnosti. Njeni programi so neposredno vezani na idejo mobilnosti: pump track za BMX kolesa, skate in skiro park ter pergola kot prostor počitka in druženja. S tem ustvarjamo dinamičen javni prostor, ki ga uporabljajo tako potniki med čakanjem kot prebivalci mesta v svojem vsakdanjem življenju. Paviljonsko zasnovan stični objekt je drugi ključni element organizacije. Deluje kot vezni člen med železniško in avtobusno postajo, v njem so umeščene informacijska točka, manjše trgovine in gostinski programi. Njegova transparentna in zračna arhitektura zagotavlja preglednost in orientacijo ter ustvarja novo urbano točko srečevanja.

POTI UPORABNIKOV

Zasnova potniškega centra temelji na jasni ločitvi poti različnih uporabnikov: pešcev, potnikov, avtobusov in osebnih vozil. Vsi glavni tokovi so zasnovani tako, da se ne križajo, temveč potekajo vzporedno ali na nadzorovanih križnih točkah. Glavna pešcev vstopa v center preko Krekovega trga, ki ga predlagamo podaljšati do železniške postaje v obliki tlakovanega javnega prostora z umirjenim prometom. Hkrati je omogočen prihod z mestnim avtobusom, taksijem ali osebnim vozilom do drop-off cone pod pokritim nadstreškom stičnega paviljona. Ta postane nova vstopna mestna nadstrešnica, ki nudi udoben prihod in zaščito pred vremenskimi vplivi. Vse povezave od paviljona do železniške postaje in avtobusnega terminala so pokrite, kar zagotavlja prijetno izkušnjo tudi v zahtevnih vremenskih razmerah. Potniki z vlakov prehajajo v terminal po notranji osi paviljona, ki deluje kot jasna orientacijska hrbenica. Nепrekinjene poti vodijo neposredno do avtobusnih peronov in naprej proti širši mestni mreži. Dostop osebnih vozil v garažo je ločen in speljan prek enega nadzorovanega uvoza, ki se nato razcepi v kletno etažo in v prvo nadstropje. S tem so odpravljeni konflikti z avtobusnim prometom in zagotovljena varnost pešcev. Poti uporabnikov so zato logične, varne in pregledne. Jasna orientacija, kratki prehodi, pokrite povezave ter odsotnost križanja med različnimi vrstami prometa zagotavljajo dobro uporabniško izkušnjo ter občutek varnosti in udobja.

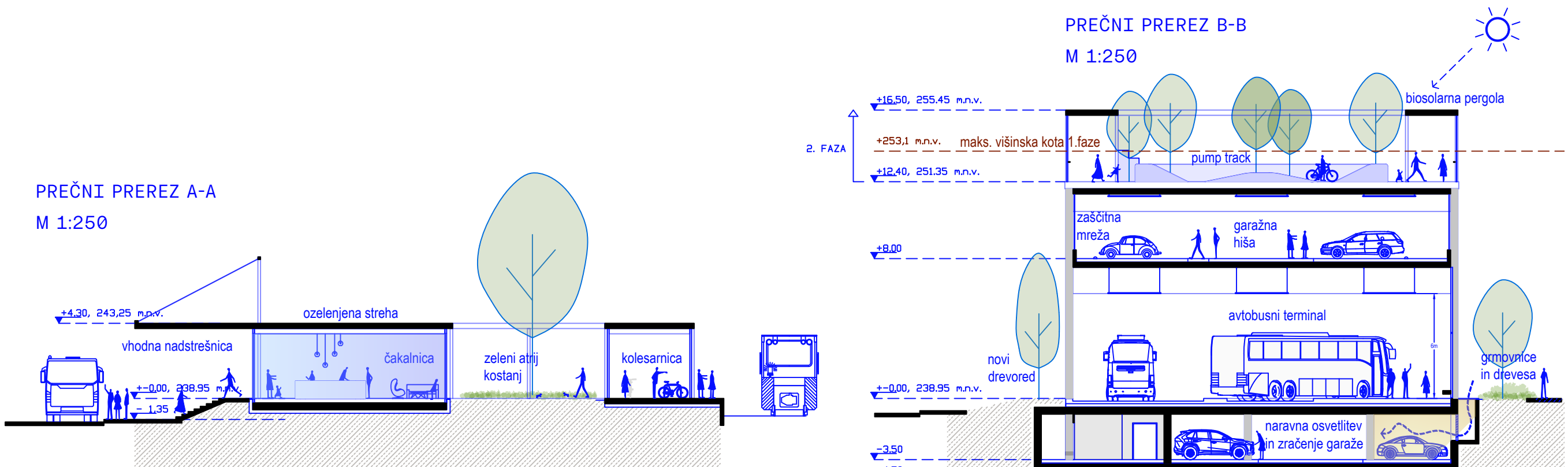
FAZNOST

Projekt Potniškega centra Celje je zasnovan fazno, kar omogoča postopno realizacijo v skladu z razpoložljivimi sredstvi in potrebami mesta.

1. faza lahko obsega izgradnjo južnega avtobusnega terminala kot samostojnega objekta, ki že v začetku zagotavlja polno funkcionalnost. Možna je tudi izvedba enostavne pokrite nadstrešnice med terminalom in železniško postajo, ki se kasneje nadgradi v enotni stični paviljon. Prostor železniške postaje se preuredijo z odstranitvijo predelnih sten, odpre se avla in zasnuje zaključena celota. Pisarne avtobusne postaje se prestavijo v severozahodni del, tako da vse pisarne delujejo znotraj enega objekta, medtem ko se skladišče premesti na sever, kjer dostava ne moti pešcev in javnega prostora.
2. faza predvideva izgradnjo paviljona na strehi, ki mestnemu prostoru doda nove javne programe.
3. faza vključuje umestitev spodnje postaje gondole na vzhodni strani območja. Opcijsko je predlagana izvedba peš podhoda, ki bi se iztekla neposredno v postajo gondole. Pot gondole čez reko Savinjo je zasnovana tako, da ne posega v pozidavo nasprotnega brega niti v območje železniške infrastrukture.

ZELENE POVRŠINE

Zasnovo vzpostavljamo prepoznaven sistem zelenih površin, ki povezuje novo ureditev z obstoječimi drevesi in poudarja kontinuiteto naravne krajine mesta. Na vzhodni strani stičnega objekta vzpostavljamo novo linijsko zasaditev kostanjev, ki tvori celoto z obstoječim kostanjem, ki ga ohranjamo. Posebno skrb namenjamo tudi zaščiti platan – tako spomeniško varovane kot večje platane na severu območja. Obstoječi gabrov drevored se v območju stičnega objekta ohrani, a ga ponovno zasadimo ob avtobusnem terminalu, kjer tvori nov zelen rob. Povsod, kjer je mogoče, so zunanja parkirišča zasnovana s travnatimi oziroma zelenimi tlakovci. Na vsaka štiri parkirna mesta je predvideno večje drevo, ki ima na voljo prostor celotnega enega parkirnega mesta za rast. Strehe dodatno prispevajo k ozelenitvi: streha avtobusnega terminala je zasnovana kot hribočasto zazelenjena površina z možnostjo zasaditve dreves, streha paviljona kot zelena ali biosolarna streha, streha garaže rampe do 1. nadstropja pa je prav tako ozelenjena. Tako vzpostavljamo celovit sistem zelenja, ki zmanjšuje vpliv hrupa in emisij, izboljšuje mikroklimo ter oblikuje prijetno okolje za uporabnike in prebivalce.

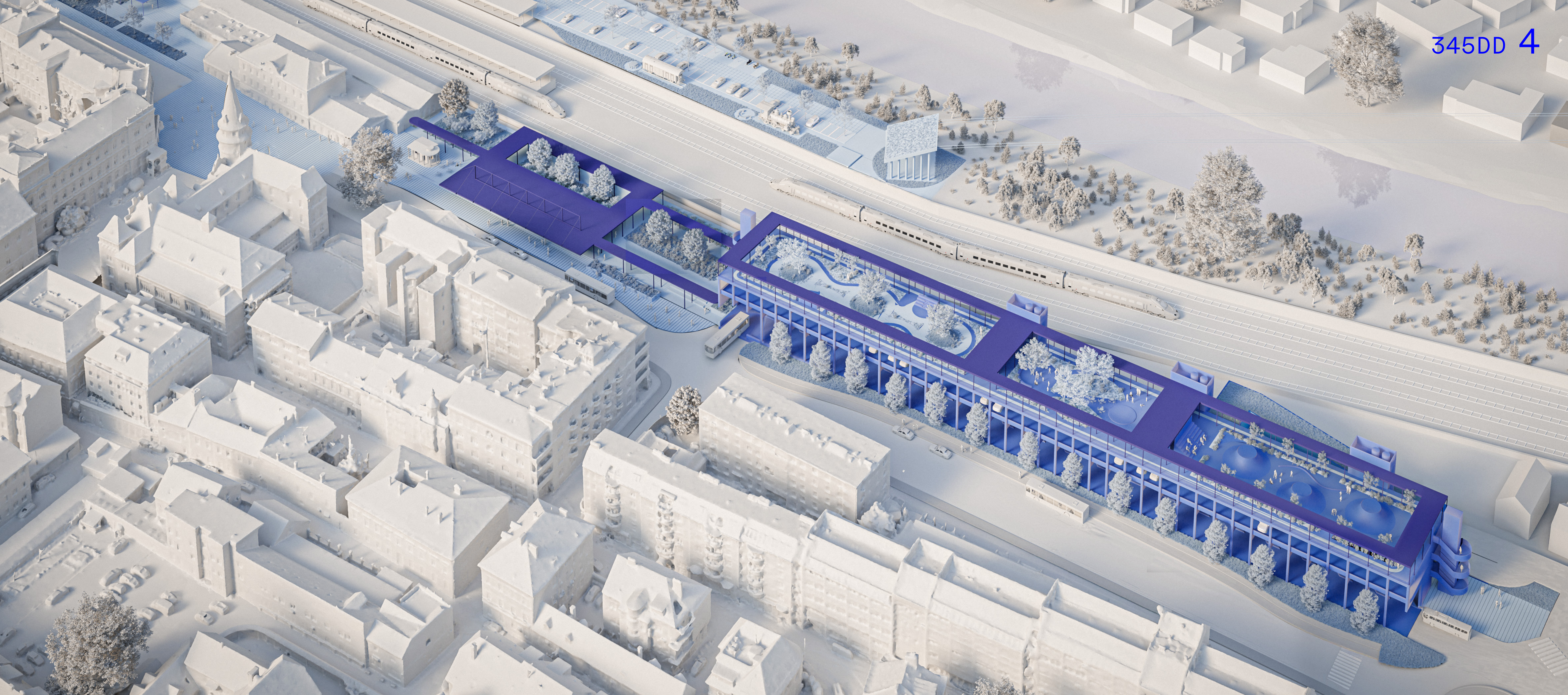

OSREDNJA AVLA POSTANE DNEVNA SOBA MESTA. OBKROŽENA Z NARAVO POVEZUJE ŽELEZNICO IN AVTOBUSNO POSTAJO Z MESTOM TER USTVARJA ZELEN IN PRIJAZEN PROSTOR ZA VSE PREBIVALCE IN OBISOVALCE CELJA.

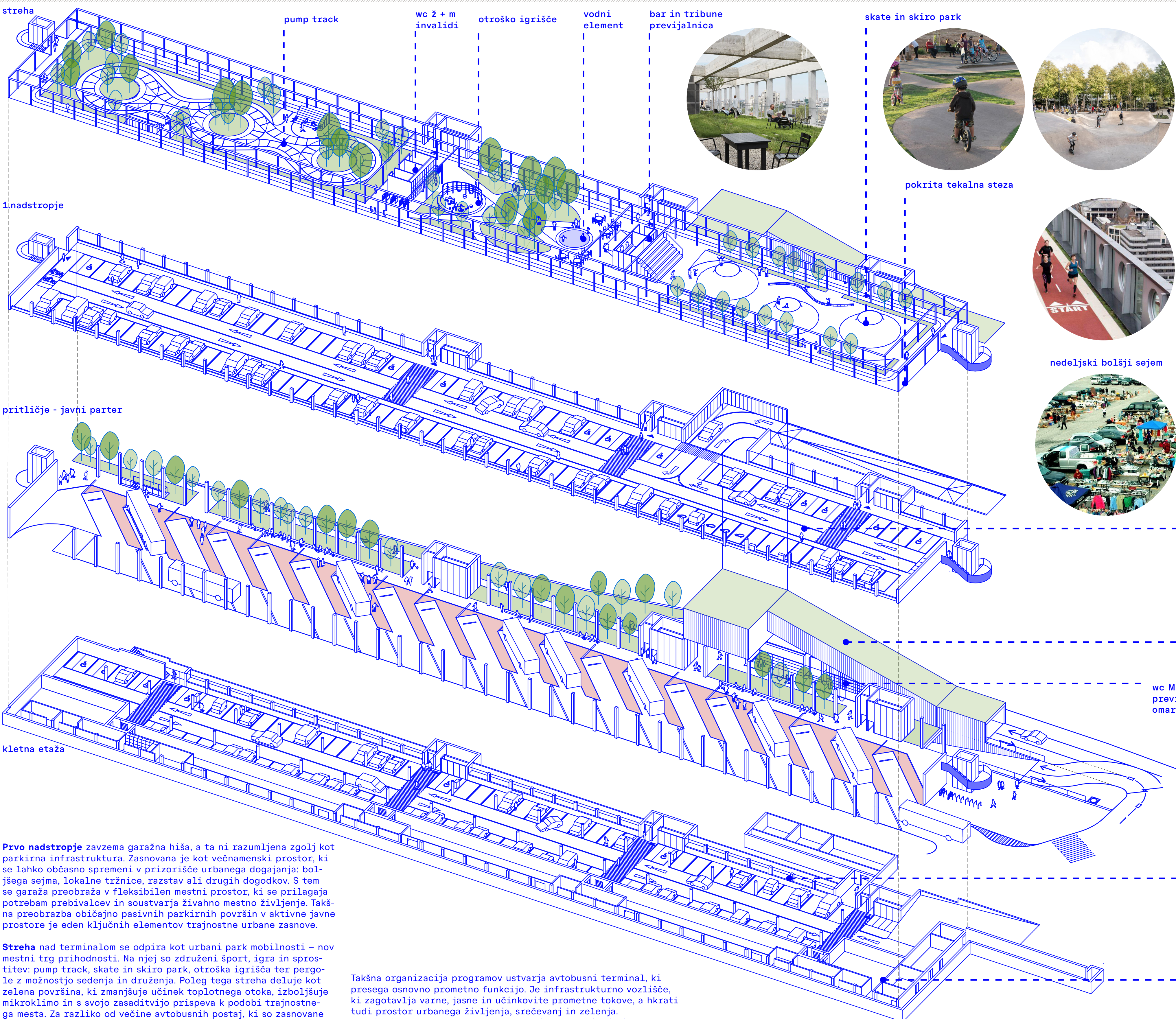
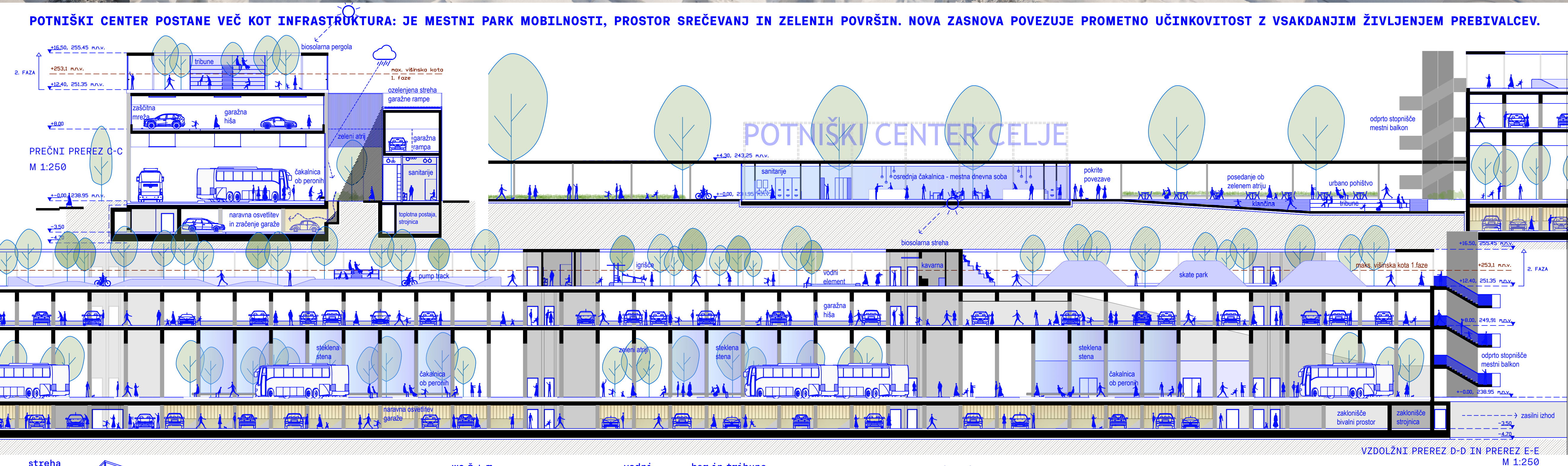

VZHODNA FASADA

M 1:250
TLORIS PRITLIČJA - SEVERNO OBMOČJE

POTNIŠKI CENTER POSTANE VEČ KOT INFRASTRUKTURA: JE MESTNI PARK MOBILNOSTI, PROSTOR SREČEVANJ IN ZELENIH POVRŠIN. NOVA ZASNOVA POVEZUJE PROMETNO UČINKOVITOST Z VSAKDANJIM ŽIVLJENJEM PREBIVALCEV.

Organizacija programa

Kletna etaža je zasnovana kot servisna in varnostna osnova celotnega kompleksa. V njej se nahajajo parkirne površine za osebna vozila, prostori za tehnično infrastrukturo ter zaklониšče, ki zagotavlja zaščito v izrednih razmerah. S tem klet prevzame podporno vlogo, saj razbremeni nadzemne etaže in omogoča, da so površine nad njo namenjene izključno javnim programom in mobilnosti. Parkiranje v kleti zmanjšuje pritisk na mestni parter, hkrati pa omogoča kompaktnejšo in učinkovitejšo organizacijo prometa.

Pritličje je središče potniškega centra – avtobusni terminal, zasnovan kot odprt javni parter, ki ga obdaja zelena površina. Ta značilnost je pri avtobusnih postajah redkost, saj običajno prevladujejo zgolj asfaltni ploščadi in prometne površine. V našem primeru zelenje oblikuje mehke robove terminala, blazi vplive prometa in ustvarja prijetnejše okolje za potnike in prebivalce. Ob avtobusnih peronih so umeščene javne sanitarije, previjalnica in WC za invalide, kar zagotavlja osnovno dostopnost in udobje vsem uporabnikom. Pritličje je tako funkcionalno prometno vozlišče in hkrati kakovosten javni prostor, ki omogoča več kot zgolj čakanje na avtobus.

garaža je zasnovana kot večnamenski prostor, ki ob delovnih dneh služi parkiranju, ob koncih tedna pa se lahko preobrazijo v pokrito tržnico, sejamski prostor ali prizorišče za dogodke.

zelena streha

wc M+Ž, invalidi previjalnica omarice

svetlobniki in zračniki
- naravno prezračevanje garaže
- naravna osvetlitev

zaklониšče

Takšna organizacija programov ustvarja avtobusni terminal, ki presega osnovno prometno funkcijo. Je infrastrukturno vozlišče, ki zagotavlja varne, jasne in učinkovite prometne tokove, a hkrati tudi prostor urbanega življenja, srečevanj in zelenja.

Potniški center postane del mesta, ki ga sooblikuje in mu dodaja vrednost, namesto da bi ga zgolj obremenjeval s prometom.

Prvo nadstropje zavzema garažna hiša, a ta ni razumljena zgolj kot parkirna infrastruktura. Zasnovana je kot večnamenski prostor, ki se lahko občasno spremeni v prizorišče urbanega dogajanja: boljšega sejma, lokalne tržnice, razstav ali drugih dogodkov. S tem se garaža preobrazijo v fleksibilen mestni prostor, ki se prilagaja potrebam prebivalcev in soustvarja živo mestno življenje. Takšna preobrazba običajno pasivnih parkirnih površin v aktivne javne prostore je eden ključnih elementov trajnostne urbane zasnove.

Streha nad terminalom se odpira kot urbani park mobilnosti – nov mestni trg prihodnosti. Na njej so združeni šport, igra in sprostitve: pump track, skate in skiro park, otroška igrišča ter pergole z možnostjo sedenja in druženja. Poleg tega streha deluje kot zelena površina, ki zmanjšuje učinek toplotnega otoka, izboljšuje mikroklimo in s svojo zasaditvijo prispeva k podobi trajnostnega mesta. Za razliko od večine avtobusnih postaj, ki so zasnovane zgolj kot prometni stroji, tu streha postane prepoznaven javni prostor, namenjen vsem prebivalcem, ne le potnikom.

KONSTRUKCIJA

1. Avtobusna postaja

Nosilni sistem temelji na kombinaciji armiranobetonskih konstrukcij v kleti, pritličju in prvi etaži ter lahke jeklene konstrukcije paviljona na strehi. Z zasnovo zagotavljamo robustnost, trajnost in enostavno vzdrževanje, hkrati pa prostorsko fleksibilnost in dolgoročno prilagodljivost.

Kletna etaža

Kletno etažo sestavljajo armiranobetonske obodne stene debeline 40 cm, ki prevzema-jo pritisk zemljine in prometne obremenitve v neposredni bližini železniške proge. V parkirnem delu so umeščeni okrogli armiranobetonski stebri, odporni proti mehanskim poškodbam, ki omogočajo večjo preglednost in pretočnost garaže. Talna plošča je armira-nobetonska, ojačana in dimenzionirana na projektne obtežbe avtobusnega terminala nad njo. Temeljenje je plitvo, izvede se ab temeljna plošča, prilagojeno geomehanskim pogojem. Ker je nivo podtalnice na globljni približno osmih metrov, klet pri vkopu od 3,8 m ni pod vplivom stalne podtalnice. Hidroizolacija je zato predvidena kot klasična večslojna zašti-ta iz bitumenskih trakov ali PVC folij, z dodatno zaščito iz geotekstila in XPS plošč. Ob obodnih stenah se izvede obodna drenaža z drenažnimi cevmi in ponikovalnicami za odvod meteorne vode, s čimer se prepreči zastajanje padavinske vode ob konstrukciji. Posebna pozornost je namenjena zaščiti pred vplivi blodečih tokov zaradi bližine elektrificirane železnice, zato je predvidena sistemska ozemljitev armature in po potrebi katodna zaščita.

Pritličje – avtobusni terminal

Prednapeti AB nosilci omogočajo velike razpone brez vmesnih podpor, kar zagotavlja pro- storsko preglednost in funkcionalnost terminala. Pri zasnovi smo upoštevali natečajno zahtevo po svetli višini 6,0 m. Nosilni raster tvorijo AB stebri, ki proti mestu in železni- ci oblikujejo enakomerne ritme kolonad. Ti s svojo umirjenostjo prispevajo k skladnemu oblikovanju prostora ter ne izražajo dominacije nad okolico, temveč jo dopolnjujejo in soustvarjajo.

Prva etaža – garaža

V prvi etaži se nahajajo parkirni prostori s svetlo višino 2,70 metra, kar omogoča možnost kasnejših predelav garaže v druge programe. Konstrukcija brez vmesnih podpor zagotavlja fleksibilnost rabe in dolgoročno prilagodljivost. Na železniški strani so umeščena ver- tikalna armiranobetonska jedra, ki skupaj z glavnimi jedri na vzhodu ter dodatnima jedro- ma na severu in jugu tvorijo primarno konstrukcijsko togost stavbe in zagotavljajo prenos horizontalnih obremenitev.

Streha – mestni paviljon

Streha je predvidena kot druga faza gradnje in je zasnovana v jeklu. Sestavljena je iz jeklenih stebrov, prečnih nosilcev in zavetrovanj, ki tvorijo lahkoten, transparenten in zračen zaključek stavbe. Streha deluje kot mestni pergolni paviljon, odprt in povezan z urbanim prostorom. V strešni etaži je opsijsko predvideno, da se armiranobetonska jedra ne izvedejo, temveč se jih lahko kasneje dodaja kot del montažnega jeklenega jedra s skeletno zavetrovalno konstrukcijo, ki dopolnjuje togost objekta. S tem je celotna druga nadstropna konstrukcija zasnovana kot jeklen skelet, ki omogoča fleksibilno faznost gradnje in enos- tavno nadgradnjo.

Robustnost in fleksibilnost

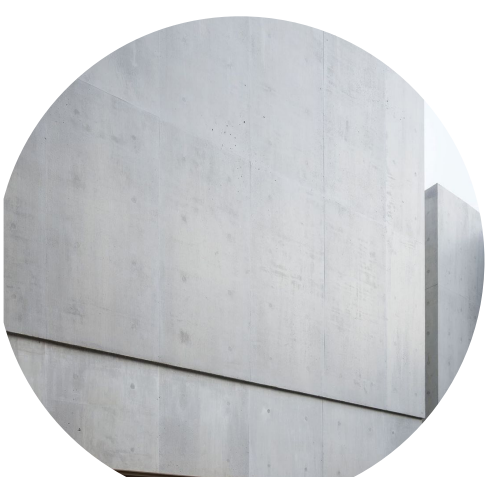
Betonski del konstrukcije zagotavlja trajnost, nosilnost in velike razpone brez podpor. jeklena streha pa lahkotnost in prostorsko odprtost. Njuna kombinacija omogoča prilagod- livost spremembam programa, racionalno rabo materialov ter jasen konstrukcijski izraz z značajnim prostorskim učinkom.

MATERIALIZACIJA

Pri zasnovi materialov smo izhajali iz trajnosti, enostavnega vzdrževanja in odpornosti proti intenzivni uporabi, saj gre za javni objekt, ki bo vsakodnevno obremenjen. Konstru- kcija temelji na armiranobetonskih elementih, ki zagotavljajo robustnost, negorljivost in dolgo življenjsko dobo. Stebri in obodne stene so predvideni v gladkem vidnem betonu. Tilaki v notranjosti so izvedeni iz brušenega betona, ki je odporen na obrabo in omogoča enostavno čiščenje. Jekleni elementi so uporabljeni tam, kjer potrebujemo lahkotnost in fleksibilnost. Konstrukcija pergol in paviljonov je zasnovana kot prašno barvano jeklo, tra- jno zaščiteno proti koroziji. Fasada garažne rampe, ki poteka do 1. nadstropja, je obdelana s profilirano pločevino. Ta oblikovno deluje kot vstavljeni box, ki se jasno loči od glavnega objekta, hkrati pa se materialno sklada z njegovim značajem. Odprti deli garaže in strehe so zaščiteni z inox mrežami, ki zagotavljajo zračnost, občutek varnosti ter omogočajo kas- nejšo izvedbo vertikalnih ozelenitev. Obloge vertikalnih jeder so izvedene iz brušenega inoxa, ki je odporen na mehanske poškodbe in korozijo, obenem pa ohranja eleganten videz. Les je uporabljen predvsem v notranjosti in na neizpostavljenih delih, kjer prinaša topli- no in prijetnejši stik z uporabnikom (npr. spodnja stran pergol, notranjost avle). V avtobus- nem terminalu bo akustični leseni strop izboljšal zvočno udobje, v paviljonih pa ustvarjal občutek domačnosti. Vsi leseni elementi so zaščiteni proti vlagi, UV-žarkom in obrabi. Talne površine na strehi avtobusnega terminala so obdelane z opečnatim tlakom, ki je tra- jen in enostaven za zamenjavo, zunanja parkirišča pa so zasnovana z zelenimi tlakovci, ki prispevajo k izboljšanju mikroklimе in zmanjšujejo površinske odtoke.

gladek vidni beton stebrišče

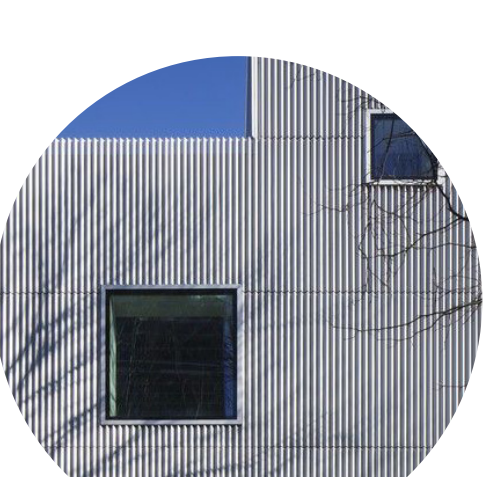
vidni opaz - gladek beton betonske stene

jeklena prašno barvana konstrukcija paviljonov

brušen inox obloge vertikalnih jeder

profilirana pločevina obloga garažne rampe do 1N

zaščitna jeklena mreža garaža v 1N in streha

akustični leseni strop avtobusni terminal

leseni strop paviljoni

lesene stenske obloge stični objekt

brušen beton

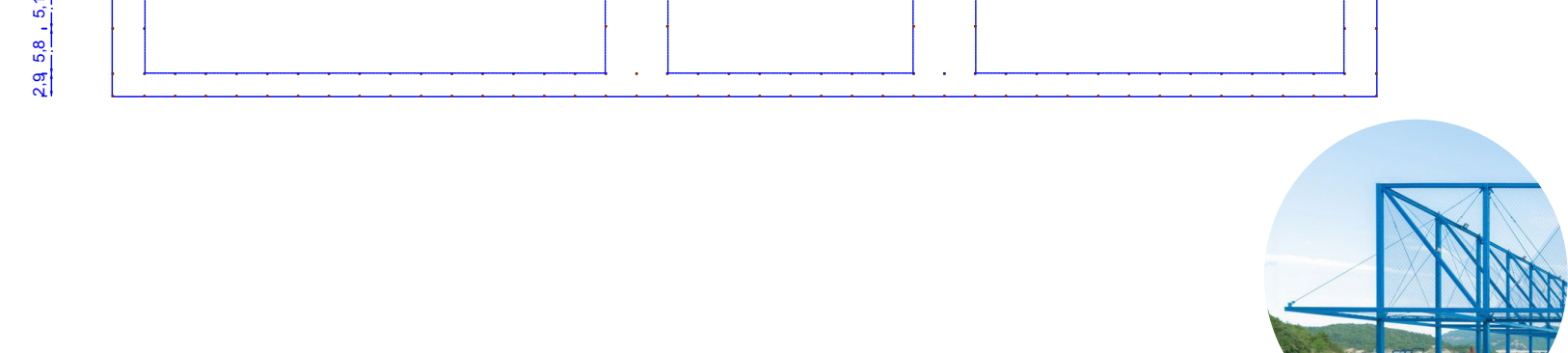
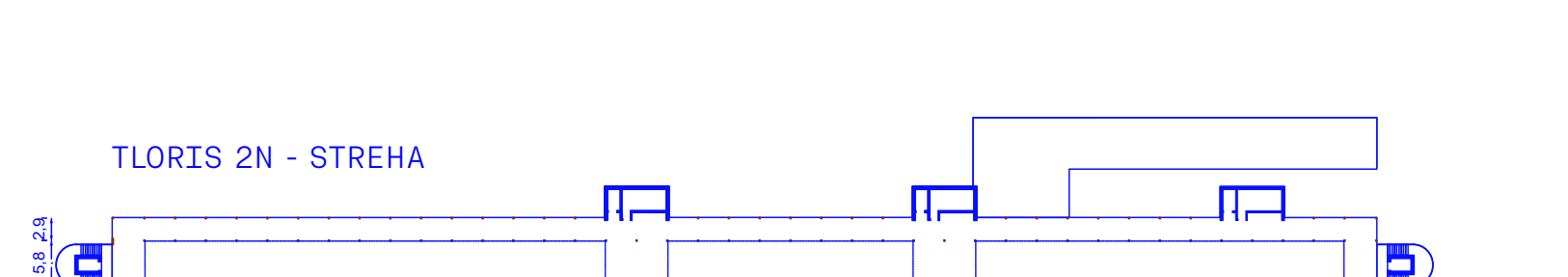
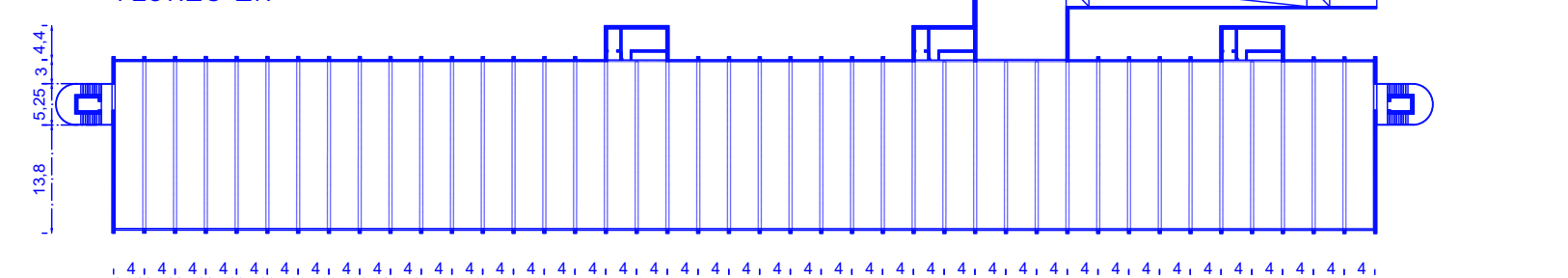
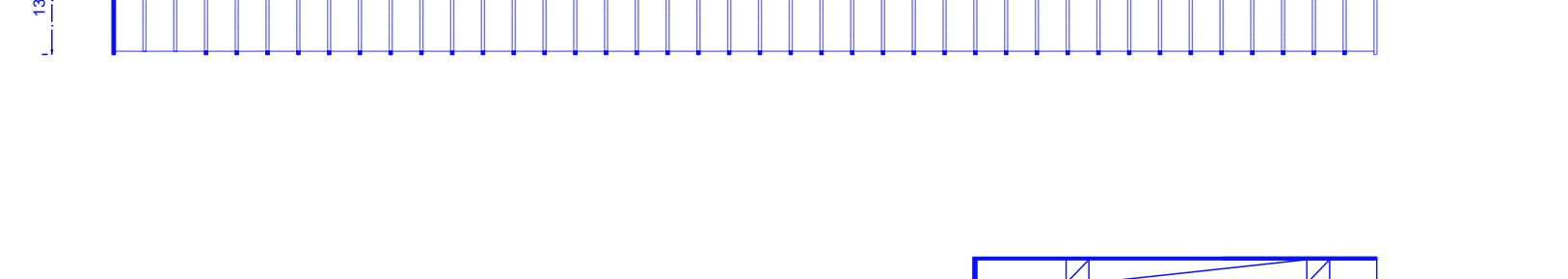
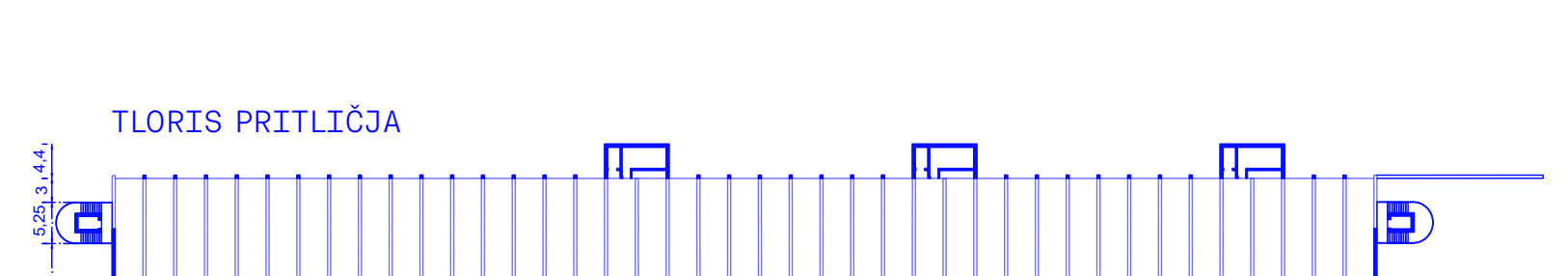
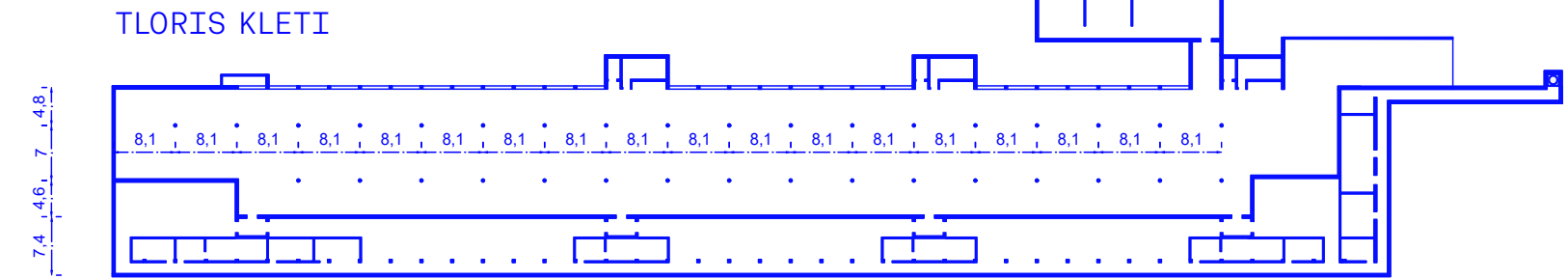

streha avtobusnega terminala

opečnati tlak

KONSTRUKCIJSKA SHEMA AVTOBUSNE POSTAJE

2. Stični objekt

Stični objekt je zasnovan kot jeklena skeletna konstrukcija. Primarno nosilno ogrodje tvorijo jekleni stebri, razporejeni v ritmu ob ulici, ki skupaj z jeklenimi zavetrovali zagotavljajo stabilnost konstrukcije v vzdolžni in prečni smeri. Na strehi so umeščeni jekleni stebri, ki preko sistema nateznih palic nosijo lahkoten nadstrešek pergolne zasnove. Ta element tvori zaščiteno območje ob cesti, namenjeno mestnim avtobusnim postajališčem, taksi postajališču in pešcem. Temeljenje je plitvo, izvedeno z armiranobetonsko ploščo, ki enakomerno poraze- li obtežbe v nosilna tla. Zaradi zasnove objekt ne predvideva kletne etaže, kar omogoča ne- posredno navezavo na obstoječo ulično raven in racionalno izvedbo gradnje.

TRAJNOSTNA ZASNOVA

Zelene površine in mikroklima

Ozelenjene fasade, atriji in strehe delujejo kot prostorski filtri, ki izboljšujejo mikroklimo in zmanjšujejo učinek urbanega toplotnega otoka. Atrijski vrtovi in zasaditve ob železnici blazijo hrup in emisije ter ustvarjajo prijetno notranje okolje. Streha avtobusnega terminala je zasnovana kot urbani park mobilnosti, ki prometno infrastrukturo povezuje z zdravim živ- ljenjskim slogom ter ponuja prostor za šport, igro in druženje.

ozelenjene fasade

atrijski vrtovi

ozelenjena streha

Voda in energija

Predvideno je zadrževanje in zbiranje padavinske vode za namakanje in tehnične potrebe, s čimer se zmanjšuje poraba pitne vode. Objekt je zasnovan energetsko učinkovito in pripravljen na prihodnjo elektrifikacijo avtobusnega prometa. Na strehi terminala so predvidene fotona- petostne naprave, integrirane v kovinske pergole. Te hkrati ustvarjajo senčne površine za uporabnike strehe in zmanjšujejo poletne toplotne obremenitve. Pergole so oblikovane nizko- profilno in nebleščeče, zato ne motijo vedut na Celje in Celjski grad. Streha terminala tako deluje hkrati kot energetski vir in kot kakovosten javni prostor.

zbiranje deževnice

biosolarna streha

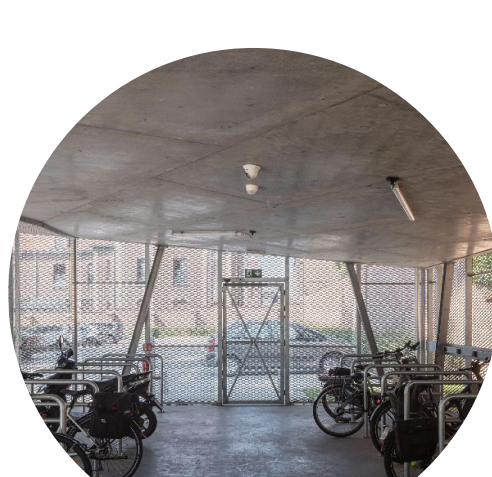
pergola

Konstrukcija in materiali

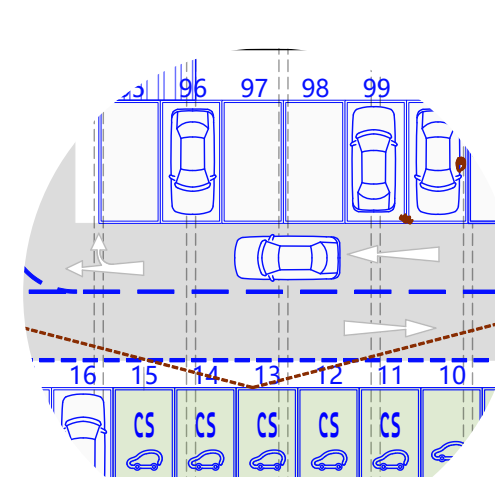
Nosilna konstrukcija temelji na betonu, ki zagotavlja dolgo življenjsko dobo, stabilnost in negorljivost. Jeklo je uporabljeno v manjšem obsegu za sekundarne elemente, les pa v izbranih detajlih, kjer prinaša toplino in prijetnejši stik uporabnika z arhitekturo. Robustna zasno- va omogoča trajnostno gradnjo z minimalnimi stroški vzdrževanja in prilagodljivostjo dol- goročnim obremenitvam.

Mobilnost in življenjski slog

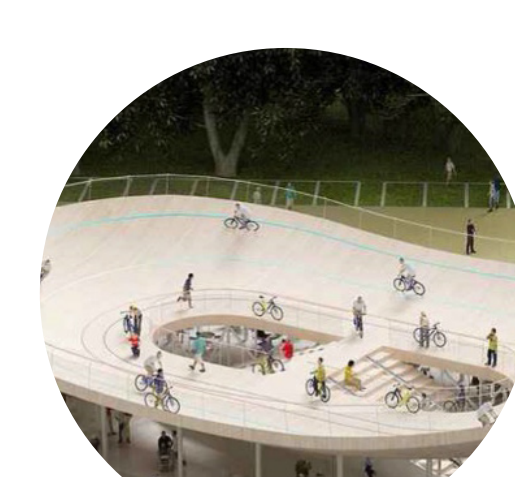
V pritličju stičnega objekta je umeščena varovana kolesarnica, ki je pregledna, uporabniku prijazna in neposredno dostopna – ni skrita v podzemlju, temveč je postavljena v osrednje kot jasen simbol trajnostne mobilnosti. Dopolnjujejo jo parkirišča za kolesa, prostor za popravilo koles ter prostori za e-skiroje. Predvidena so tudi območja za souporabo vozil (car sharing), ki zmanjšujejo potrebo po individualni rabi avtomobilov. Streha kot park mobilnosti spodbuja aktivno rabo prostora in zdrav življenjski slog, saj prometno infrastrukturo povezuje z vsa- kodnevnim gibanjem prebivalcev. Potniški center tako presega zgolj infrastrukturno vozlišče in postaja prostor, ki spodbuja trajnostne oblike mobilnosti ter sodobno urbano kulturo.

varovana kolesarnica

car sharing v 1N

streha park mobilnosti

ZAKLONIŠČE

Zaklониšče je umeščeno v kletno etažo pod potniškim centrom. Zasnova zagotavlja varno in učinkovito zaščito v skladu z veljavnimi predpisi, prostori pa so oblikovani tako, da omogoča- jo pregledno organizacijo in udobno bivanje v času uporabe. Dostop v zaklониšče je omogočen preko več vhodov, opremljenih z zapornimi vrati, ki ščitijo pred zunanjimi vplivi. Na nasprot- ni strani je umeščen zasilni izhod z navpičnim jaškom, ki nudi dodatno varnost in omogoča hiter umik. Osrednji povezovalni hodnik povezuje vse prostore in je zasnovan tako, da ima vsaka točka dostop do dveh ločenih izhodov. Bivalne enote so razporejene vzdolž glavn- ga hodnika in nudijo skupno približno 715 m² površin. Svetla višina 2,6 m ustvarja ustrezen občutek prostornosti, razdelitev v več enot pa olajša organizacijo bivanja, komunikacijo in prežaevanje.

Ob glavni komunikacijski osi so nanizani spremljajoči prostori, ki zagotavljajo delovanje zak- lониšča:

- administracija in vodenje: prostor za štab, ki skrbi za organizacijo in komunikacijo.
- shramba hrane in opreme: skladiščni prostor neposredno povezan s kuhinjo.
- kuhinja: kompaktna, a funkcionalna, namenjena pripravi toplih obrokov.
- medicinska pomoč: prostor z ležišči za oskrbo in izololacijo ranjencev, umeščen ob zasilnem izhodu.
- prostor za vodo: skladišče pitne vode v rezervorjih.
- prostor za odpadke: ločen in prežaečevan, umeščen v servisni trakt.
- dekontaminacija: posebni prehod pri enem od vhodov z možnostjo čiščenja oseb in opreme.
- tehnični prostori: strojnica, pešeni filter in elektrotermične naprave, ločeni od bivalnih delov.

Klimatizacija in prežaečevanje

Zaklониšče je zasnovano kot klimatizirano. Sistem mehanskega prežaečevanja omogoča tako osnovni kot zaščitni režim. Sre sistema predstavlja pešeni filter s kapaciteto približno 3.000 m2/h, kar zadošča za vse uporabnike.

Sanitarije

Sanitarni sklopi so ločeni za moške in ženske ter dopolnjeni z invalidskim WC-jem. Umival- nice so oblikovane kot ločeni prostori in dopolnjujejo sanitarne enote.

Zasnova zaklониšča zagotavlja varnost, preglednost in funkcionalnost. Bivalni prostori so jasno ločeni od servisnih in tehničnih, vsi uporabniki pa imajo zagotovljeno ustrezno zaščito, higieno in pogoje za bivanje v daljšem časovnem obdobju.

PROMET

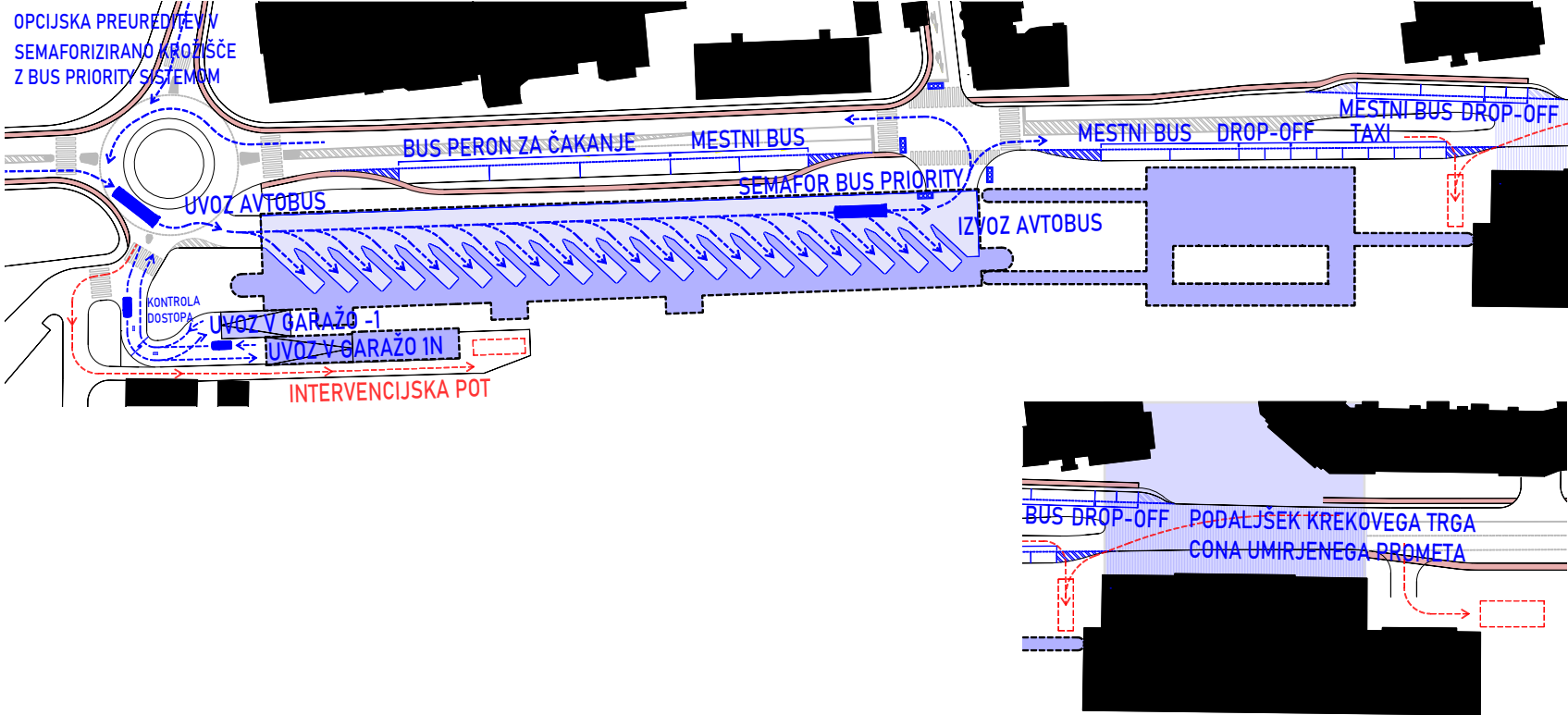
Prometna organizacija: avtobusni terminal (uvoz J, izvoz S) – utemeljitev

Prometno zasnovo oblikujemo tako, da uvoz avtobusov poteka preko južnega krožišča, izvoz pa preko severnega semaforiziranega krožišča v obe smeri. Izbrana rešitev je prilagojena utešen-jeni lokaciji. Uvoz z juga je v tem kontekstu robusten: avtobusi lahko do postaje prihajajo in se razporejajo z vseh smeri krožišča, ki kot vozlišče onemogoča enoznačno zamašitev enega samega dovodnega kraka.

Na severu je načrtovan izvoz preko semaforiziranega krožišča z preferenčnimi fazami za avtobuse (BUS-priority). Tako zagotovimo kontrolirano izpraznitev peronov proti obema smerema in hkrati varna peš prečkanka. BUS-priority deluje z zaznavo avtobusa na približevanju in kratkočasnim po- daljškom ali prednostnim vklopom zelene faze, kar skrajša čakanje avtobusov na izhodu ter zman-jšuje tveganje povratne blokade peronov.

Južni uvoz in konfliktno točko: uvozni pas za avtobuse je fizično kanaliziran (robnik/otok) in jas- no označen z napisom »BUS ONLY«, kar omogoča direkten zavoj iz krožišča v terminal. Avtomobilski garažni uvoz/izvoz je odmaknjen in geometrijsko ločen (ločilni otoki ter jasna vodoravna in ver- tikalna signalizacija), tako da se poti osebnih vozil in avtobusov nikjer ne križajo.

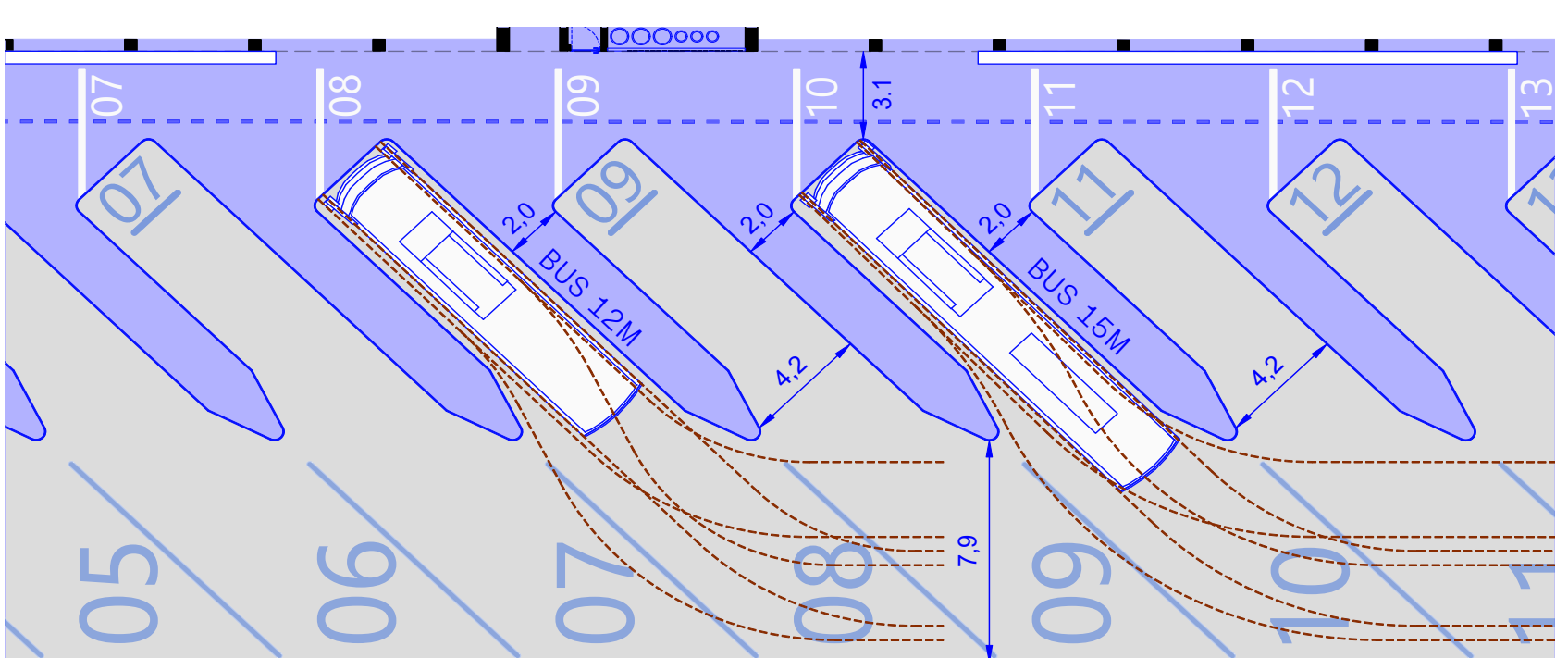
Če se v nadaljnjih fazah pokaže, da je udobje potnikov pomembnejše od števila peronov, zasno- va omogoča njihovo zmanjšanje. S tem se pridobi več površin za potniške tokove in dostope av- tobusov, ne da bi bilo treba spremeniti osnovno prometno organizacijo. Tako ohranimo koncept, izboljšamo udobje in varnost potnikov ter ostanemo znotraj prostorskih omejitev.

Utemeljitev zasnove avtobusnih peronov in potniških površin

V natečajni nalogi smo se odločili, da vse perone dimenzioniramo za avtobuse dolžine 15 metrov, čeprav je takšna zahteva postavljena le za tri perone, ostali pa bi lahko bili prilagojeni kra- jšim, 12-metrskim vozilom. S tem želimo zagotoviti maksimalno fleksibilnost in dolgoročno upo- rabnost avtobusne postaje, saj se bo vozni park v prihodnosti predvidoma še povečeval. Izbrali smo parkiranje pod kotom 45°, kar gre za izredno neugodno in utešnjeno lokacijo, kjer je prostora zelo malo, zahteve pa so velike. Parkiranje pod kotom 45° je najučinkovitejša rešitev, saj omogoča bistveno ožji dostopni pas kot pravokotno (90°) parkiranje, kjer bi bilo potrebno zagotoviti 9,5–10 m širok manevrski koridor. Po priporočilih (VDV-Schriften 23, UITP Guidelines, TRB TCP Report 19) je za 45° parkiranje avtobusov dovolj 6,5–7,0 m širok vozni pas; v zasnovi smo predvideli 7,9 m, kar pomeni dodatno rezervno za varno manevriranje in križanje vozil.

Dimenzije peronov so zasnovane tako, da posamezno parkirno mesto meri v širino 3,5 m, v dolžni- no pa 15,75 m na sprednjem robu in približno 12 m na zadnjem. Med stojišči smo predvideli 2,0 m širok pas za vstop in izstop potnikov ter manipulacijo s prtljago. To širino dopušta tudi Pravil- nik o avtobusnih postajališčih in postajah (UL RS, št. 54/2004), ki kot minimalno zahtevo določa 2,0 m, pri večjih obremenitvah pa priporoča širitev na 2,5–3,0 m. Glede na prostorske omejitve smo se odločili za minimalno širino, hkrati pa smo na desni strani predvideli dodatno 3,0 m široko povezovalno cono, ki razbremenjuje območje ob avtobusih in omogoča varnejše ter udo- bejše gibanje potnikov. V tej coni so umeščene klopi in glavno čakalno območje, kjer se zadržuje večina potnikov. Tako so potniški tokovi ločeni od samega območja vstopa in izstopa, kar pov- ečuje udobje in preglednost prostora. Posebej velja poudariti, da avtobusi v evropskem prostoru odpirajo vrata na desni strani, kar pomeni, da so potniški tokovi enostranski in usmerjeni proti peronu. Glavni tokovi in daljše čakanje se odvijajo v 3,0 m široki povezovalni coni, ob pero- nih pa poteka predvsem kratkotrajno izstopanje in vstopanje. Čeprav smo upoštevali minimalne zahteve, je zasnova še vedno varna in funkcionalna, saj jo dopolnjuje širši povezovalni pas ter celotna organizacija postaje, ki potnike usmerja na eno stran vozila. Ob tem dodajamo, da je v primeru potreb naročnika ali žirije možno povečati prostornost in udobje potnikov z zmanjša- jem števila peronov. V predlogu smo se zavestno odločili, da v danih prostorskih omejitvah zag- otovimo maksimalno število peronov in s tem dolgoročno operativno kapaciteto postaje.

Utemeljitev umestitve dostopne ceste za avtobuse ob Ulici XIV. divizije (znotraj območja postaje)

Osnovno izhodišče prometne zasnove je bilo zmanjšati število konfliktnih točk med pešci in av- tobusi na nič oziroma na absolutni minimum ter s tem dati prednost najranljivejšim udeležencem prometa. Dostopno cesto za avtobuse zato umeščamo ob Ulici XIV. divizije, namesto da bi avtobusni promet vstopal ali se prepletal neposredno s peš potmi znotraj območja. Ker avtobusi odpirajo vrata na desni strani, so potniški tokovi enostranski in se ne križajo z avtobusnimi izvozi. Tako odpravimo spontana prečkanka tik ob izstopnih manevrih avtobusov.

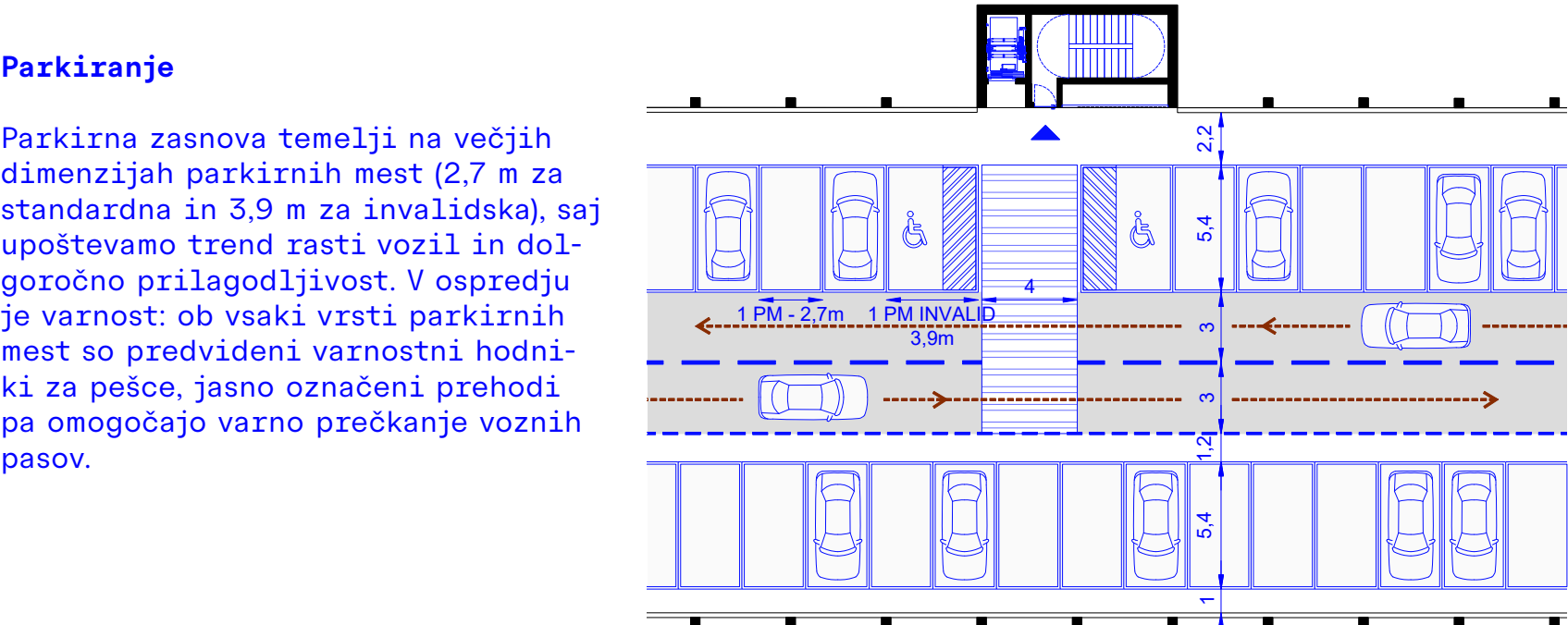
Umeščanje dostopne ceste ob zahodni rob območja omogoča, da vsa neizogibna peš prečkanka koncentriramo na majhno število nadzorovanih mest, usklajenih s povezovalno cono in glavnim vhodom. Znotraj terminala ni prečkanj pešcev čez izhodne manevre avtobusov – peš promet je prostorsko ločen. Rob perona je označen s taktilnim opozorilnim pasom in linijo "stand-behind", prehodi proti peronom pa so kratki, pravokotni in potekajo izključno na označenih mestih. Na ta način odpravimo konfliktno točko (izhod avtobusa – pešec), izboljšamo preglednost in zmanjšamo odločilni čas vseh udeležencev: pešci niso izpostavljeni notranjim trkom, avtobusi pa se ne za- držujejo zaradi nepredvidljivih prečkanj, temveč le na semaforiziranem izhodu.

Z vidika trajnostne mobilnosti ima takšna zasnova več koristi.

Prvič, povečuje privlačnost javnega potniškega prome- ta, saj potniku ponuja varno, pregledno in udobno okolje brez nepotrebnih konfliktov ter z jasnimi potezami od vstopnih točk do perona. To dokazano krepi pripravl- jenost za modalni prehod na JPP. Drugič, zmanjšujejo se zastoji in cikli »stop-&-go« av- tobusov, ki jih v tipičnih ureditvah povzročajo nepred- vidljiva peš prečkanka na izhodih peronov. Rezultat je manj prostega teka motorjev, nižji hrup in manj lokalnih emisij na mikro-lokaciji. Tretjič, notranja kanalizacija avtobusnega toka (uvoz z juga, izvoz na sever) ter BUS-priority na severnem izhodu izboljšujeta zanesljivost voznih časov in s tem sistemsko učinkovitost JPP. Četrtič, zaradi 45° geometrije peronov in 7,9 m široke- ga notranjega pasu dosegamo manjši prostorski odtis cestnih površin v primerjavi s pravokotnimi vstopi, kar ohranja več prostora za pešce in zelenje, skladno z nače- li trajnostnega urejanja javnih površin. Z usmeritvijo uvoza preko južnega krožišča (kjer lahko avtobusi prihajajo iz vseh smeri in se elastično prera- porejajo) ter izvoza na sever (semaforizirano križišče z BUS-prioriteto) ločimo avtobusni in garažni režim ter odmaknemo kritične čakalne vrste od peš osi.

Garažno parkiranje – koncept dostopa

Dostop v garažo je organiziran prek enega skupnega »grla« na nivoju terena, ki združuje vse dovoze in odvoze osebnih vozil v eno jasno, nadzorovano točko. Na tem mestu se uredita kontro- la in plačevanje (LPR/ANPR, zapornice, validacija), z zadostno shranjevalno dolžino pred zapo- rnico, da se čakalna kolona ne prenese na javno cesto. Za zapornico se »grlo« razcepi: en krak vodi v kletno etažo (-1), drugi po rampi v +1. Takšna ureditev zmanjšuje število priključnih mest na površju, odmakne konflikte od avtobusne zanke in peš osi ter omogoča enoten nadzor režima parkiranja. Geometrija skupnega »grla« je dvosmerna, razcep pa poteka s pravokotnimi vstopi v obe rampi, kar omogoča pregledne manevre. Rešitev omogoča enotno zaporo v času dogodkov ali servisnih režimov, poenostavlja vzdrževanje in intervencijske poti ter zmanjšuje stroške in kom- pleksnost opreme v primerjavi z dvema ločenima dostopoma na površju.

345DD 5